

องค์กรอิสระในระบอบการปกครอง
ที่ไม่เป็นประชาธิปไตย: ข้อถกเถียง
ว่าด้วยแนวคิดในการอธิบายความสัมพันธ์
ระหว่างองค์กรอิสระกับระบอบการปกครอง
ที่ไม่เป็นประชาธิปไตยของไทย*

นันทพัทธ์ ชัยโฆษิตวิกรมย์**

Received: 2 June 2023

Revised: 23 December 2023

Accepted: 23 April 2024

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “บทบาทขององค์กรอิสระในการเมือง
ระบอบรัฐประหารและระบอบผสม: ศึกษากรณีคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และ
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) พ.ศ. 2557- ปัจจุบัน”
ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย อาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการจัดทำบทความนี้มาโดยตลอด

** นิสิตปริญญาเอก, หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; อีเมล: oh_maids@hotmail.com

**Independent State Agency in
Non-Democratic Regimes: A Conceptual
Controversy Explaining the Relationship
Between Independent State Agency and
Thailand's Non-Democratic Regimes**

*Nunthaphaat Chaikositphirom****

*** Ph.D. student, Doctor of Philosophy Program in Political Science, Faculty of Political Science, Chulalongkorn University; E-mail: oh_maids@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษา และเปรียบเทียบกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยทั้งของไทย และต่างประเทศ จำนวน 5 แนวคิด ได้แก่ 1. อำมาตยาธิปไตย 2. รัฐพันลึก 3. การสร้างความคงทนของระบอบเผด็จการ 4. ตุลาการธิปไตย และ 5. แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่หลักของศาล และฝ่ายตุลาการในระบอบเผด็จการ เพื่อนำมาพิจารณาว่า แนวคิดใดสามารถใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยกับองค์กรอิสระของไทย ในแง่ที่องค์กรอิสระกลายเป็นกลไกทำงานขับเคลื่อนระบอบเผด็จการหรือระบอบผสมได้อย่างเหมาะสมที่สุด โดยเน้นในช่วงรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557-2566 เท่านั้น โดยผลการศึกษาพบว่า แนวคิดการสร้างความคงทนของระบอบเผด็จการของ Andreas Schedler มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์มากที่สุด เนื่องจากแนวคิดนี้สามารถอธิบายระบอบการปกครองของไทยในช่วงดังกล่าวได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด และอธิบายถึงองค์ประกอบหลัก 4 ประการในการสร้างความคงทน และความอยู่รอดให้กับระบอบเผด็จการที่สามารถนำมาใช้วิเคราะห์วิธีการเข้าควบคุมองค์กรอิสระ เพื่อเปลี่ยนให้เป็นกลไกในการทำงานให้กับระบอบได้อย่างชัดเจน และครอบคลุมในแทบทุกระดับชั้นทางการเมือง

คำสำคัญ: องค์กรอิสระ, ระบอบเผด็จการ, ระบอบผสม

Abstract

The purpose of this article is to study and to compare conceptual frameworks related to the analysis of non-democratic regimes in both Thailand and in foreign countries, totaling 5 concepts, namely 1. Bureaucratic Polity, 2. Deep State, 3. Authoritarian Durability, 4. Juristocracy. 5. The Functions of Courts in Authoritarian Regimes to determine which concepts can be applied to explain the relationship between non-democratic regimes and Thai independent state agencies in the sense that independent state agencies become the working mechanism that most appropriately drives authoritarian regimes or hybrid regimes. Focusing on the government of General Prayut Chan-o-cha from 2014-2023 only, the study found that Andreas Schedler's concept of authoritarian durability is most appropriate for analysis because this concept can explain the Thai regime during that period most accurately with the actual situation. It also describes four key elements in building durability and survival for the authoritarian regimes that can be used to analyze how to take control of independent state agencies to change independent state agencies to become mechanisms for working for the regime and covering almost all levels of politics.

Keywords: Independent State Agency, Authoritarian Regime, Hybrid Regime